

ML
Nov 13
XIV-1067

HUNGARY

CULTURE (0811)

PERSECUTION AND PURGES (2206) /

THE PERSECUTION OF ACTOR IVAN DARVAS: MALTREATED AFTER
ARREST

SOURCE GRAZ: Confidential source.

DATE OF OBSERVATION: To late July 1957.

ENGLISH SYNOPSIS: After his engineer brother, Attila, had escaped to the West during the revolution, actor Ivan DARVAS was several times summoned to the Ministry of the Interior, where attempts were made to persuade him to ask his brother to redefect. When it became obvious that DARVAS had no intention of betraying his brother, he was made officially responsible for Attila's defection.

At first merely subjected to interrogation, DARVAS was arrested in July 1957 and so badly maltreated that he had to be hospitalized. This gave rise to rumors that he had committed suicide.

Although millions were spent making the film "Bakaruhaban", it will not be shown because the leading role was played by DARVAS and the author, Tibor MERAY, fled to the West.

EVALUATION COMMENT: This report is in line with available information in our files on the arrest of Ivan DARVAS, the famous actor. The main charge against him was also confirmed in the 24 May 1957 issue of "Nepszabadsag".

x x x

DARVAS Ivánt, az ismert színészt, mérnök testvére, Attila börtönből való kiszabadítása és nyugatra menekülése óta többször hívták be a Belügyminisztériumba. Először megpróbál-

(over)

ták rávenni, hogy öccsét hívja haza. Megkérdezték tőle, hogy vajjon milyen feltételek mellett lenne hajlandó Attila visszatérni Magyarországra, mert "mint kitűnő szakemberre nagy szükség lenne rá". Felhatalmazták Ivánt arra, hogy öccsét a tárgyalásokról informálja. Amikor be kellett látniok, hogy Iván nem hajlandó öccsének vesztét okozni, taktikát változtattak és Attila feleségének és gyermekének kiengedéséről kezdtek vele tárgyalni. Végül is öccse kiszöktetéséért őt tették felelőssé.

DARVAS Ivánnak a zaklatáson kívül eleinte semmi bántódása nem történt, sőt riportot is készítettek vele "otthonában". 1957 júliusában azonban letartóztatták és olyan súlyosan bántalmazták, hogy állapota kórházi ápolást tett szükségessé. Ekkor terjedt el a hire állítólagos öngyilkosságának is.

A "Bakaruhában" című filmet — miután annak főszerepét DARVAS Iván játsza (és szerzője a nyugatra távozott MÉRAY Tibor) "milliók költségei ellenére" sem engedi a kormány a közönség elé.